

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 96/2023-66

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca), sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], obaja [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátskou kanceláriou AKSK, s. r. o., Námestie SNP 15, Banská Bystrica, v mene ktorej koná advokát JUDr. Martin Dolník, proti uzneseniu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Svk/7/2021 zo 16. februára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. júna 2022 domáhajú vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 44 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 10 ods. 2, čl. 11 ods. 1, čl. 35 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) č. k. 4 Svk/7/2021 zo 16. februára 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovatelia navrhujú napadnuté uznesenie najvyššieho správneho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že sťažovatelia sú účastníkmi územného konania začatého na návrh Žilinského samosprávneho kraja (ako investora) z 22. mája 2020 týkajúceho sa výstavby cyklotrasy, ktorá má byť umiestnená na pozemkoch susediacich s nehnuteľnosťami vo vlastníctve sťažovateľov (ďalej „územné konanie“). Na základe návrhu investora zo 17. januára 2020 určil Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky (ďalej

len „okresný úrad“) rozhodnutím zo 17. januára 2020 obec Strečno ako príslušný stavebný úrad pre územné konanie podľa § 119 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“) a zrušil svoje predchádzajúce rozhodnutie zo 6. augusta 2018, ktorým určil ako príslušný stavebný úrad mesto Žilina. Dňa 20. júla 2020 podali sťažovatelia okresnému úradu návrh na zmenu určenia príslušného stavebného úradu podľa § 119 ods. 1 a 3 stavebného zákona pre územné konanie, pretože (i) obec Strečno je v skutočnosti (spolu)navrhovateľom cyklotrasy a územného konania a tiež (ii) z dôvodu zásadného stretu záujmov obce Strečno, pretože má jednoznačný záujem na povolení výstavby cyklotrasy, keďže jedine v takom prípade bude možné čerpať dotácie z eurofondov na opravu mostu cez Váh vo vlastníctve obce Strečno. Okresný úrad rozhodnutím zo 17. augusta 2020 zamietol návrh sťažovateľov na zmenu príslušného stavebného úradu.

3. Proti tomuto rozhodnutiu podali sťažovatelia správnu žalobu, v ktorej namietali porušenie svojho práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože ponechanie obce Strečno ako príslušný stavebný úrad pre územné konanie napriek stretu záujmov je v rozpore s požiadavkou na nestrannosť a nezávislosť. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 31S/125/2020 z 25. mája 2021 odmietol správnu žalobu sťažovateľov ako neprípustnú podľa § 98 ods. 1 písm. g) Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“), pretože napadnuté procesné opatrenie nemá vplyv na subjektívne práva sťažovateľov, a preto je vyňaté zo súdneho prieskumu podľa § 7 písm. e) SSP. Ďalej uviedol, že samotné určenie príslušného stavebného úradu môže byť predmetom preskúmania len vo veci samej, a to v súlade s konštantnou judikatúrou (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7Sžo/2/2016 z 27. septembra 2017). Napadnuté rozhodnutie správneho orgánu má charakter opatrenia procesnej povahy a v nijakom ohľade nedefinuje práva a povinnosti žalobcov, keď nemá za následok vznik, zmenu ani zánik právneho vzťahu, ani ním nemohli byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti priamo dotknuté, a preto ním žalobcovia zjavne nemohli byť ukrátení na svojich právach alebo právom chránených záujmoch tak, ako to predpokladá § 178 ods. 1 SSP.

4. Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podali sťažovatelia kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší správny súd napadnutým uznesením tak, že ju ako nedôvodnú zamietol. V odôvodnení najvyšší správny súd poukázal na to, že rozhodnutie okresného úradu neukladá sťažovateľom žiadne práva a žiadnym spôsobom ani nezasahuje do ich subjektívnych práv, a preto je jeho súdne preskúmanie v správnom súdnictve samostatnou správnu žalobou neprípustné; avšak môže byť preskúmané súdom v spojení s rozhodnutím vo veci samej, t. j. územným rozhodnutím.

II.

Sťažnostná argumentácia

5. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti namietajú, že súčasťou ich základného práva na inú právnu ochranu je aj vydanie územného rozhodnutia nestranným a nezáujmatým správnym orgánom. V prípade líniových a rozsiahlych stavieb existuje verejný záujem na zabezpečení objektívneho rozhodovania stavebného úradu. Okresný úrad Žilina spomedzi všetkých stavbou dotknutých obcí určil ako stavebný úrad tú obec, ktorá má veľký materiálny záujem na umiestnení stavby na dotknutých pozemkoch. Toto určenie obce Strečno je úplne arbitrárne, bez akéhokoľvek

posúdenia jej vzťahu k predmetu konania. Správne súdy nereflektujú na zmenu procesnej úpravy správneho súdnictva, keď trvajú na tom, že určenie príslušného stavebného úradu môže byť predmetom súdneho prieskumu len ako súčasť prieskumu meritórneho rozhodnutia o umiestnení stavby. Pritom nerešpektujú čl. 46 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 2 listiny, podľa ktorých nesmú byť zo súdneho prieskumu vylúčené rozhodnutia týkajúce sa základných práv a slobôd. Napadnuté uznesenie považujú sťažovatelia preto za svojvoľné a arbitrárne vo vzťahu k ich argumentom. Najvyšší správny súd podľa názoru sťažovateľov svojím ústavne nekonformným výkladom § 7 písm. e) SSP a § 119 stavebného zákona odoprel sťažovateľom súdnu ochranu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka arbitrárnosti napadnutého uznesenia najvyššieho správneho súdu, ako aj ústavná nekonformnosť výkladu § 7 písm. e) SSP správnymi súdmi.

7. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010). Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem súdmi s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie.

8. Ústavný súd pripomína, že procesné garancie vzťahujúce sa na atribúty správneho orgánu tvoria súčasť obsahu základného práva účastníka administratívneho konania na inú právnu ochranu, teda ochranu subjektívnych práv jednotlivca poskytovanú správnym orgánom v administratívnom konaní. Zároveň je však potrebné dodať, že atribút nezávislosti a nestrannosti súdu v jeho štandardnom význame nemožno bezo zbytku vzťahovať na akýkoľvek správny orgán. Uvedené vyplýva z postavenia správnych orgánov, ktoré tvoria súčasť výkonnej moci v štáte a ich úlohou je práve realizovať štátnu politiku v rámci istého vymedzeného odvetvia či oblasti tak, aby bol naplnený verejný záujem a zabezpečená funkčnosť systému výkonnej moci ako takej. Uvedené však nevyklučuje možnosť existencie stretu záujmov na strane obce, ktoré by boli spôsobilé brániť objektívnemu posúdeniu ňou prejednáwanej administratívnej veci. Konkrétnejšie sa však ústavný súd tejto otázke nateraz nemôže venovať, pretože by to bolo v rozpore so zásadou zdržanlivosti ústavného súdu a mohlo by to vyznieť ako prejudikovanie istého právneho názoru ešte pred samotným rozhodnutím správneho orgánu či všeobecného súdu.

9. Ústavný súd pri predbežnom prejednaní veci dospel k záveru, že napadnuté uznesenie najvyššieho správneho súdu zrozumiteľne a v súlade s konštantnou judikatúrou všeobecných súdov odôvodnilo, že rozhodnutie o určení príslušného stavebného úradu nie je spôsobilým samostatným predmetom prieskumu v správnom súdnictve, ale jeho preskúmanie je prípustné ako preskúmanie podkladového rozhodnutia v spojení s neskorším meritórnym územným rozhodnutím. Predmetné odôvodnenie napadnutého uznesenia preto nemožno hodnotiť ako arbitrárne či svojvoľné.

Vzhľadom na to, že správne súdy vyhodnotili uplatňovanie súdnej ochrany sťažovateľmi ako predčasné (pred vydaním meritórneho rozhodnutia, pozn.) a poučili sťažovateľov o možnosti prieskumu aj teraz napadnutého rozhodnutia správneho orgánu v prípadnom neskoršom súdnom konaní o preskúmanie územného rozhodnutia, nemožno postup najvyššieho správneho súdu hodnotiť ako odmietnutie spravodlivosti či neposkytnutie súdnej ochrany.

10. Z uvedených dôvodov ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho správneho súdu a označenými základnými právami sťažovateľov nezistil takú príčinnú súvislosť, ktorá by signalizovala možnosť vyslovenia ich porušenia po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

11. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľov uvedenými v petíte nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. februára 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu